گولچینی لە هەستی دەرون

هونراوەی موحەممەد سالح قەرەوەیسی

متخلص بە ((فقیر))

((شناسنامه))

ناوکتیب: گولچینی له هەستی دەرون
خاوێنی هونراوه: موحەممەد صالح قەرەوەیسی
ناشـر: ئینتشارات مەسعود سنه
نوبت: چاپی ئەوەل
سالی: ۱۳۷۵ هەتاوی

به ناوخوای گه وره ومیهره بان

هەرچەن کە بێزار لەم کاروان سەرام

خوەزگە نامردم ئەگەییم بە مەرام

به هەرچی لەهەجەس لە هەر مەحالی

هاوارم ئەکرد بی هیچ مەجالی

به هەرچی دوپاس ئەموت ئەی هاوار

تامێ ژین چونە؟! بی‌خەمی هەژار

خوزگە ئارەزۆم بەجێ باتایا

ئەجەل بێ مولەت وەلام ناتایا

تا زوبان رەسمی دونیام ئەزانی

بەهەستی دەرۆن حەرتا ئەم تانی

هاوارم ئەکرد لە بەحرو بەرا

بەشەریەت خنکا لە دەریای شەڕا

نالەی مەزلۆمێن لە ناڵە کەوتۆ

مەسئۆلی ئێوەن!! ئاگاهان خەوتۆ

بــه عـــزم دیـــده ن روژی لـــه روژان
هه لسام بـه ره ۆمـاڵ بـه کێ لـه دۆسان

چـوم وقــه زارانــه وبــه نـده ی هـه ژار
په نجـه ی پێکابـو و عـاجـز وخـه مبار

سـڵا مـم کـردو نــه ویـچ دای جــواو
وتـی نـاخ لـه دس نــه وڵاڎی خــراو

یاخوا که س وه ک من ناخـرشه ر نه وێ
گویجکه ی نیقباڵی وه ک من که ر نه وێ

نادیـم لـه شــادی ودڵـــی زار نــه وێ
جیگه رگوشـه ێ خوه ی لێ بیزارنه وێ

راویـژی بێ خـۆوو زوانـی لاڵ نــه وێ
بـه دس نـه وڵا ڎه ۆ ژینی تـاڵ نـه وێ

وه ک من هه ۆر ره ش نـه پۆشێ بـه دری
لـه لێژی نـه وێ گوڵـۆڵه ێ قــه دری

که س وه ک من به رخی به ختی ره م نه کا
داخ نـه وڵاڎ خـراو بـاڵای خـه م نـه کا

٥

تیْر تانە وتە شەڕپای بێ هێز نەکا
نە مامێ شادیْ گەڵارێزنەکا

×××××××××

وتم خاڵۆگیان بۆ؟ وا ناڵە تە !!
لە دەس کێ ؟شاکیْت ئابە م حاڵە تە !!
ئاهێکیْ کێشا و وتیْ فلاّنەکەس
دەس لە دەرمەڵە دەردمن فرەس

×××××××××

چەن نەزروخەیرات ،چە نێ ناڵەم کرد
لە ژێرسای خواچە نێ لالەم کرد
وتم بە شکە خوا بۆ عاقیْبەتم
بە منالێ ساڵح بڵانوسرەتم
بەش شەماڵ یەخ خەم وزار یْم بێ
گۆچان لە نگەرگیْرکەفتەکاریْم بێ
خولاسەی کەلام بەچەن خوین جەرگ
بەچەن ترس وخۆف نزیْکەوبەمەرگ

بەچەن شەونوخشێ وچەن قەرزوقولە

چەن یالا یالا وچەن رۆلە رۆلە

چەن تووێ نومیدم لە دلما کالێ

سەمەربات لەوەخت نوفتادە حالێ

بەلام هەرتومێ بوو بەکەومارێ

دایان وە دلمەوچەن جارنە جارێ

وتمان خواشوکر کورمان بووگەورە

گیترلەم دونیای پرجەفاووجەوره

لە ژێرسایە یا هەم خوەم هەم عەیال

ژین ئەدەینە سەربی خەم وخەیال

لە پایان عومرێ پرجەوروجەفا

چەن هەنگاوئە روین بەسەرسەفا

بەلام داخەکەم تال بوونا وکەمان

شەوقێ سەراوبۆهیوای چاوکەمان

×××××××××

دەی چۆن ؟!نەناڵم لەتاڵەی قۆشەم

چۆن !نەدەم لە سێن بۆجگەرگۆشەم

چۆن دانەتەم یبم ،چۆن نەکەم ناڵە

چۆن بێزارنەبم لەم ژینەتاڵە

چۆن خەم نەپۆشێ سەرتاپای جەسەم

چۆن نەکاشیوەن دڵ کەۆمارگەسەم

چۆن نەیتەلەرزەنەعزای نەنامم

چۆن لێم نەشیویێ نوتق وکەلامم

چۆن لەژێرتانا وردوهان نەوم

چۆن لێم بارنەکا ڕاحتێ وخەوم

چۆن هەڵ نەقرچێ دڵەی کەبابم

چۆن خوەم ڕازێ کەم بیزم کەبابم

xxxxxxxxx

ساڵێ چەن لباس لەسادەورەنگێن

زمسانێ وغەیرەبێ وادەوسەنگین

بـــۆخـــوه ی وژن ومنـــاڵـــێ تێـــرێ

بێ لێو کاتـه ولێ قـودره ت ونێـرێ

تـه ک دایکیا لباس نـه ۆکۆا؟ لـه بـه رمان

مـانۆ مـانۆ ئـه ناڵێن بێ ده ۆاوده رمـان

لباس ژێـرکـوللـه ن مـه منوعـه لێمـان

خـوابکانـه وێنێ مـه لافـه فـه وجێمـان

لـه لایـه وبـۆمـان شێـرێنێ ومێوه

قیمـه تیان هـه روه ک گه وهـه روزێـوه

بـه لایـه ۆبـاۆک ودایـکێ پـێرنـاوێ

بـه لاێ مێمـانـه ۆدانیشـن تـاوێ

××××××××

(فقیر)ئـاووایێـه کـه خـه مم بـاره

لـه نـاۆمـه ردمـا گـه رده نـم لاره

ده خێڵ هاۆارم بـه نـه زم ونـه شعار

گـه ینه گوێ خـه ڵکێ له دێهات وشـار

ته واو ۱۳۷۰/۳/۲

(ئـیمرۆمە زلووە مە یک جگە رمێ سو وتان !!!)

ئیمرۆمە زلوو مە یک جگە رمێ سو وتان !!

بـاڵ وپـە ردڵـمێ تـە واو داررووتـان

سێمـای مـە عسومـە وهـە تـاوبـردوێ

لبـاسێ شـروهیـوای مـردوێ

کـردمیـە نـاتـق زوبـانێ حـاڵـێ

بـە یـان کـە م بـۆخـە لک ژیـانێ تـاڵـێ

×××××××××

بـە تـە قـدیـرحـە ق لـە سە رسـە راوێ

دانیشتوێـن کـە خـە م بـە ین بـە باتـاوێ

دیمـان کـە نیشکـێ دە دوانـزە سـاڵـە

بێ سـە ڵاوبـێ دە ن کـە نـە ت وت لاڵـە

بـە ردە واربـە شوێـن یـە ک دانـە مـاناو

وە ک جـە سە ی بێ رۆح هـات بـۆسە رسە راو

چـە دیـم سـە رگوناێ قـە ڵرێ کنیاڵە

نـە ت وت بـە ردە یـە و، تـازە سنیـاڵە

×××××××××

گڕێ تێ بە ردام دیدە ن ئە وسە حنە

ئە وشرێ ورە نگە وئە ودە تگ ولە حنە

وتم ڕۆڵە گیان خە ڕمان خە م وشێن

مە زڵوومە ی سکۆت پە یڕە وان دێن !!

بۆچێ ؟سە رگۆنات خوینێ وشە قشە قە

کە فتێ ؟یاجێ زە رب کامێن دڵ ڕە قە

بە دڵێ تە تگ ولیۆێ کاڵە وە

بە ئاهێ دوودێ ژینێ تاڵە وە

وتێ لە حە وشا چوارچیوە یێ دریا

دایی بە ناوچاوما، ناوواێ پێ کریا

xxxxxxxxx

یە ک نە فە رموسن کە فامیل خوە م و

شاهید وشە ریک ئە م کۆگاێ خە م و

وە ک گوڵوی تە نورناهێ هاتە بان

رووێ لە من کردو وتێ نە قوربان

ئـا ئـه م مـه عسۆمـه ،کـه مه حکـوم سنیه

سـه رگۆنـای ئـاسـار ده س بـاوه ژنیـه

چه ن ساڵ له مه وبه روه ها بووته قدیر

فـه وتی کـرددایکی وئـه م کـریـائـه سیر

لـه گـه ل برایکیا دووساڵ له مه وبـه ر

سـه رخـوه ی هـه ڵگرت وکـریـا ده ربـه ده ر

ئـه وکـوربـوو تـوانی بـه ده سیـه وراکا

هیچکـه نـازانـێ هـا لـه کـام خـاکـا،

نـه عیچ بـه جـورمـێ کـه نیشکی ومنالـی

ئا مـه یـه !! کـه خـوه ت نـه وینی حـالی

هه ر ڕوژسوح سه ڵات که مێ دواێ بانا

هـالـه م کیفگه لـه وبـه شـوێن ئـه م مـانـا

بێ به ش ومه حروم له له هه رچی حه قه

گـرفتـارچـن هـه لـوێ دڵ ره قـه

کـوتیـادومـانیـادبـه ئـه وقـاتی تـاڵ

مـه غـریبـه ومـه غـریب ئـه رکـه فیته ومـاڵ

مانیایێ لاوه رێ !!کێشانـن ئـــاخـــه

----------- قیـژه وهـباره شــه و،فـه لاقـه وداخـــه

بـاوکێ په خمه یچی هه رچی لە مالـه

بێ سە ذاوبێ دە ن وە ک کـه رە والــه

به بێ عورزه یێ وبێ شه ره فێ وپه س

شاهدهـاره شـه وجـوێـن وفـه لاقــه س

×××××××××

خوا!!

خــواخـالقـێ ده س داروو بـــێ ده س ،

مـه لجـه‌ء وهـاورازبێ پـه نـاوبـێ کـه س

چلــون ؟بـــه عـــزێ ژن دلیـــه ذاره وا

لـه زومـره ێ ئـینسـان خـوه ێ ئـه کاسه وا

خوه یشکم تی فکره

خـوه یشکـم تـێ فکـره توٚخـوایٚ جه ببار

بـوٚچێ؟بێ دایکـان وائـه کـه‌یٚ خـه مبـار

بیجگه بێ دایکێ بــه کـامێن ده لیـل

منـالێ مــه عـسـوم وائــه کــه یێ زه لیـل

بوٚ؟گولێ ئه خلاق خوه ت ئه که‌ێ به خار

بـوٚتێ نـافکـرێ ئــه ی ئــه مــانــه ت دار

ئــه ی جێگه نشێن دایکێ بێ دایکـان

ئـه ی روٚله په روه ر!! ئه ی لانه ی بێ لان !!

خـوٚتـوٚسه رچاوه ی به زه یێ وره حـمێ

دلـسـوٚزومــه لـهــه م بــریــن وزخـــمێ

بوٚچێ ؟دلێ خوه ت ئاووارە ق ئه که یێ

رووت له رێ چه پ وپشت له حه ق ئه که یێ

ئـایـازرنیـه بـوٚدانــه ی هــــه لـوٚ

پـــه لامــاربـالــه کـوٚتــر ژێــرمــه لـــو

سـوٚزێ که مردێ وچویتـه حـوزوورخـوا

جـوابێ بـــه زه یێ ومیهـره بـانیت کـــــوا؟

نەوعێ ئە شکە نجە وڵێ دریاوڵێ دە ر

ئــە تیژرنــە حوزوورخــوداوپــە یغــە مــە ر

ئادە یێ تیفکــرە و دە لیلت کــامـــە

بۆئـــە م حـالــە ت وئــە شکــە نجــە وزامـە

تە واو ٧٠ /٦/ ٢٨/

یارب فه قه ت توبێ ئـاگاه لـه گشت كـار
بـه ده ستێ تـوێـه چـه رخـێ رۆزگار
ئـه ی فـه ردیێ عـه یب ،له نوقسان به دوور
ئـاگاه وعـه لیـْم (بِمـا فـيِ الصّـدُور)،،
داخـۆمـن ئـه گـه ركاره یك بـوایام ،،
هـه رگزبـه ڕێگـه ی زالّمـا چـوایـام ؟،
داخـوتـه بعیـْـزوپـارتیـْم هیشتایـا؟،
یـاوه ك بیێ گـویچكه ی هـه ردووم پیچدایـا

×××××××××

داخـولـه هـه ركـوێ بمدیا یا زۆرێ ،
بـه شـه رلـه بـه شـه ر،یامـۆرلـه مـۆرێ
داخـۆبموتـای قـه یناكات بـه تـوون ؟،
بـۆگـه تـابـۆگـه هـه ژاروچـه تـوون ،
یان حه قـم بدای بـه ده س حـه قداره وّ
زۆرێچـم سـه نـدای لـه ده س زۆرداره وّ

×××××××××

داخۆله هه ركوى بمدياێ هه زارێ

بــــه ده س ژێـــــه وه ده رۆن بيمـــــارێ

داخـــۆوه ک ئێســـه ئـــه وقــاتــم تـال و؟

يــا حـــه يــرانێ مـــود مــاشين ومـــال و،

×××××××××

داخۆئـه ربـمـديـا ى بێ بـه رگ ونانێ

يـــا پيرێ لـــه بـــه ر ژێـن بــى وچـــانــێ

داخـۆوه ک ئێسـه ئـه مدێن وئـه چـووم ؟

يــــامنيچ هــه روابێ ره حــم وكــه چـــووم

×××××××××

داخـۆ ئــه ربمـــديــاى مــاڵــه هه زارێ

يــــامنــالێ شــــرۆڵ بــــــاوه ژن دارێ

داخـۆوه ک ئيسه هـه نـاسه م سـه ردوو؟

يــــادلـــم بـۆيـان وه ک ســه ن وبـــه ردوو

×××××××××

داخۆبمزانیای بێ دەسەلاتێ ،،،

زەبونە بەدەس شەروولاتێ

کەسیکیچ بەشوێن داڵیانەچوایا!!

خوردوخوەراکم داخۆچۆن بوایا

×××××××××

بمبیسیای کەسێ ئاواتەخوازێ

بۆیاچکەمامرێ لێ بگرێ گازێ !!

داخۆبمبەهشتای لەترس وبیما

ناوخوەراک خوەش بواسەدایاسیما

×××××××××

داخۆبمبیای منالێ شرول ،

لباس نەوێ لەباوکێ کرول

نەویچ لەجوابا جوابێ نەبوایا

داخۆئەوەختەحالم چەبوایا

×××××××××

داخۆبمبیسای ژنێ بێ چارە ،

زەلیلەبەدەس شوێ بەدکارە

داخـۆوه ک ئـیـسـه ئـــه وقـاتـم تاڵ و؟

یـــاخـــوبـێ مـــه قـام بـــه ســه رمازاڵ و

×××××××××

داخــۆئــه ربـمـدیـاێ دڵ پـرلـه زامـێ

وادائـــه مێنـێ بـــۆتـــه عـــام شـــامـێ

داخـۆوه ک ئـێـسـه دڵ پـرلـه جـۆش وم ؟

یـــابـێ خـــۆف لـــه بیْرتـــه عـــامێ خـــۆش وم ؟

×××××××××

داخـــۆبـمـبـیـســاێ لـــه دووره شــارێ

زار وزه بـــۆنـــــه لـــــه ده س بیـمـــارێ

بیماره کـه یـچێ گۆشه ی جه رگێ بواێ

ئـــاخ بـێ دوکـتـرێ هـــه رئـــان مـــه رگێ بـواێ

داخـۆئـه ۆوه خـته ئـــه فـکـارم چۆنـــه ؟

بـــۆحـــالـێ بـــه دحـــاڵ مـــه ردم ئـــه ۆشـۆنـــه

××××××××

داخـــۆئـــه ۆوه خـــتـه بـچـوایـمـه شۆنێ

بـمـبیناێ ئـــه حـــواڵ بـێ گـۆشت ورۆنـێ

بمبینایێ قامه ت ژێن بێ وچانێ

بمبیسای زه مان حاڵ منالـه کانێ

بیاندای وه به رکه ۆش وگێسوه دا

وه به رکه ۆاوێشی ونوقڵ ومیوه دا

داخۆوه ک ئیسه مات ودڵ پڕووم ؟

باله بان لانه ی مه قامه وکڕووم

×××××××××

داخۆمن ئه گه ڕێ رستاربوایام

مه سئۆل ئاسایش حاڵ بێماربوایام

داخۆچۆن بوایاجوابم بۆنه خۆش

بۆباۆک ودایکێ ده رۆن پڕله جۆش

××××××××

داخ داخۆده ل حه رته واۆناوێ !!

بچینه سه رهیوای سه رکه وتن تاوێ

بزانین ئه م هیواچۆن ختویه به رق

به سه رمیلله تاله غه رب وله شه رق

چۆن دەسەوسفوف ئەنواعی ئەفراد
لەتورک وعەرەب، لاتین وئەکراد
عەلەیهی زولم و زۆرلەحەدبەدەر
حاکمی زۆرگۆ لەنەوعی بەشەر
مەشغولی قیام تاحەدی مەوتن
موخالف سەرسەخت ئەحکامی چەوتن
××××××××××
غروب غەفلەتە میللەتان وریان
درگاگەل زولمەت هاکا داخریان
هائەونەت زانی (اللە اکبر)
مەفهوم بوولەدل عالەمی بەشەر
لەگۆشەیکەوە هائەونەت زانی
خەبەرەسانان خەبەریان هانی
پەردەی زوولم وزۆرلەوێ لابریا
هەتاوی ئێمان تلوعی کریا
تاریکی وزولمەت حوکمی دژخێمان
لاچوبە تیشکی هەتاوی ئێمان

ریپۆلێ چاوان گشتێ لابریا،

زام زامداران گشت ساریژ کریا

چاوگه لێ گریان دڵ پرله خه مان

پشتێ زۆرداری خه م کردوه ک که مان

ئاهێ ره نجه رۆو ناڵه ی کوهه نساڵ

لێو پرله بارو قرچه ی دڵ مناڵ

زاڵم وزۆر گۆی خسته ته پ وده وۆ

رۆژی رۆشنێ لیکردن به شه وۆ

نازوخودخاهی وئه تواری بردن

رۆره ش ورسوای ناوخه ڵکێ کردن

xxxxxxxxx

(فقیر) ئه وه یک واتوئه یژێ مه گه ر

یه ک نه فه رپه یره وعه دڵه که ی عومه ر

له هه روه لاتێ دانه ی وه ک (سعید)

بێ خوف وئارام له وه عده ووعید

کاته ئه ڵقه ی گوێ ئائه م شیعرانه

ته بدیل کا به هه شت ئا ئه م زندانه

وه یلا تا به شه ربێ وئه م ده ردانه

تا ئاخرزه مان حه ر سه رگه ردانه

ته واو ٢٢/ ٨/ ٧٤

له مه ورید ئه‌وکه سانه‌و که وا ئه زانن دین
ئیسلام مانع سه نعه ت وئاسایش خه ڵکه !!!

××××××××××

به عزێ بێ خه به ره ئه‌ونه کاسن
ئه‌ونه بێ خه به رله ده ن وباسن
به ناوحه ق عه له یه حه ق سه م ئه پاشن
بۆدینێ ئیسلام ئیرادئه تاشن
وازانن حه رکه په یره وێ دین بێ
ئه شێ خه مبار ومه حروم له ژین بێ
مه حروم له نعمه ت ئه م سه رزه ویه بێ !
بۆوارۆک که شف وسه نعه ت که ویه بێ!
دایم ژێر ده سه وله ته ق و ده‌وبێ !
دوژمن ته عام ولباسێ نه‌وبێ !
له خوه شێ بێ به ش !! له غه م گشکێ بێ !
ماڵێ که لاوه و !! نانێ وشکێ بێ !

وازانن مـوء من بی ترس وسامه
بۆنختراعات نه فكاری خامه

××××××××

(جواو)

به خواگیانه كه م ئیشتبات زۆره
وه ك قه یمێ نه یژی ناسیاوبه نوره
من گوێم داقسه ت جاتویچ به حالێ
نه هلێ مه نتیق به ، نه نه وقاتالێ
تۆوه بی ده لیل وانه ده ێ خه به ر
گویت داوه داستان حه زرتێ عومه ر ؟
واكه قه حتێ بوو له شار مه دینه
دابزانێ چۆنه په یره و ئه م دینه
گشكه س ئه زانێ ئیرادێ تۆچه س
گوێ به به م عه هده بابزانێ بۆچه س

×××××××××

حه زره تێ عومه ر ، حه رزانێ قه حتێ
شارو دێهاتێ خستوه سه ختێ

لە بە رھاوٚدە ردێ لە گە ل میللە تا
کە بوٚئازوٚقە ھان لە قیللە تا
حە ر تاوجودێ قە حتێ بێ پە یا
چواردانە شە رتێ کردلە گە ل خوە یا

xxxxxxxxx

بوٚوە سە ختێ گە ل خە لکێ بیت لە بیر
نە نیتە زوانێ ، گوٚشت و روٚن و شیر
خارج لە مانە یچ ئە وە یکە دە س با
ھە رتا قە حتێ بێ تیٚرێ لێ نە خوا

xxxxxxxxx

بە خوا حە رکە سێ تە عە سوب دانێ
بە دڵ گوێچکە بات بە واداستانێ
ئجازە نادا ھیچ نە وعێ بە شە ر
لە دینێ ئسلام باتانە وتە شە ر

xxxxxxxxx

بازە م لە م بارە و عارفێ دڵپاک
بە سوٚزێ دە روٚن دوور لە خوە ڵ و خاک

لـه هـونـراوه یکا بـه زوانێ سـاده
حـه رچی غـالڵـه ئـه کـا ئـامـاده ،
لـه کانێ دڵیه و چـۆن پیا ئه په رمێ
لـه ۆ هـونـراوه دا ئـاووا ئـه فـه رمێ
(: چـۆن دڵت بـرۆا ئـه دالـه وه رت
خـوه ش بێ وبخـه وێ لـه نـوێنێ گـه رما
صه د هـه زار کۆرپـه یێ ساوایێ هه ژاریچ
رووت وبـرسێ بـن لـه سـولـه ی سـه رما
چۆن ئه چیه سه رخوان جـوان وره ناوره ن
تێکـه بـائـه ده یێ نـه یـه ک ونـه دۆان
لـه بـه ر چاویچت هـه زاران هـه ژار
سـه رئـه نێنـه وه بـی پـێ خـه ف ونـان
تـه ڵ بژیر ئـه کـه یێ لـه ناو گـوڵـزارا
تـابـه یێ لـه یـه خـه ت گـوڵێ ئـاڵ وجـوان
چه ن کـۆرپـه ی سـاوایچ ،گـروژێ ئه مرن
چـۆنکـه بی شێـره دایکێ بـه سـه زوان

گـاگـه ل بـه گشكێ دێن بـه گـژگـورگـا!!
ئـــه گـــه رشـــاڵاوێ بـــۆگـــابێـك بـــه رێ
ئـه م گـشت مه زلـۆمـه ئـه بێنێ وكـه رێ !!
ئـــه یـــژێ ئـنسـانــم ؟!خــوه زكـه ت بـه كـه رێ !

(له جیگه ی ترا)

(: تـازلمێ هـه بێت وتـانه دارێك وكزێ
گـــه ربـی ده ن وبـی خـــه مێ مـــه لێ ئـنـسـانـم
رووت خـــۆش بـی و ، دڵ لـــه كـــوڵ
زمان پڕهاوار،
ئـه ۆسـا كـه بـه خـۆت بلـێ موسوڵمان گیانم !)

xxxxxxxxx

ئتمام حـوجـجه تـه ئـه وه یك فـه رمـوویـه
بـــۆهــــه ركـــه س لـه گـه ل دیـن یـــه ك ودوویـــه

xxxxxxxxx

به م دووده لیله ڕوون و ئاشکراس
ده سه ی عارفان دینداری خواناس
خارج له له ززه ت مه عنه ویی بردن
له وه رع ودووری عه یش ونۆش کردن
هه ده فیان (اظهار) هاوده ردیه له گه ل
هه ژارو نه داروه لات ومه له ل

xxxxxxxxx

دین له کوێ ئه یژێ خه ڵک بێ بێ وه رێ
له نعمه ت زه ویی وزه ڕوزیووری
ئه یژێ نعمه تگه ل ئه م سه رزه ویه گشت
بۆهه موویی خه ڵکه له وردودورشت
خوا له قورئانا کردویه به یان
هه مووی سه رزه ویی بۆهه مووی ئنسان
نه ک ده سه ی بیخواوده سه ی بڕوانێ
یه کی لی یاس بی و !! یه ک بیژێ کوانێ ؟!
ته نها مه ڕوابۆعه قیه ی خوه ت وبه س
بزا (مَنْ حَرَّمَ زينَتَ اللّه) چه س ؟!

xxxxxxxx

خوا لە قورئانا فەرمۆیە پێمان ،،
تابەهەرەی زەویی گوم نەکەن لێمان
ئەگەر تێفکرێ تۆلەم قورئانە ،،
بەهەرەی سەرزەوێ بۆمۆئمنانە ،
بەڵام بەشەرتی تەک گشکە سابێ ،
بۆحەرکەس وەک خوەی لە دەس ڕە سابێ

xxxxxxxxx

تابعێ دین بە ، مەوەهەوەسران ،،
جابزاحەق واسە تۆوە یێژێ یاقورئان ؟
یاساوبەرنامەی دینت قورئانە ،
خارج لە قورئان وەهیچ بزانە ،
لە دێنائە یژم کومراترمەوە ،
ئەمێج بۆکۆمەک نەوانترمەوە ،
ئەگەر تووێێ قورئان لە دڵتاکێڵێ
یەک ڕوژ نابێنێ تیا تەحتێلێ
بیجگە لە سورەی ڕەقەم شەس ودوو،
ئێژێ حەرسەڎای جومعە بەرزەوبوو

کاروکاسبیٚ گشت بە جێ بێڵن ،

تۆمیٚ یادیٚ خوالە دڵاکێڵن ،

تۆمیٚ ئتاعە وفە رمانبە رداریٚ

تۆمیٚ (اِتّحاد) دژنالە باریٚ ،

تۆمیٚ بە ندە گیٚ بۆ (خالق هستی)

کە بە دەس ئە وە (بلندی وپستی)

بە ندە ی کە سی بە دڵت (ووا) لێن بێ

پایانیٚ عومرت ئە ووە لیٚ ژین بێ !!

ژینێ کە لە گە ل پە یغە مبە رانە ،

(صدیق وشهید) هە م (صالحانە)

×××××××××

ئێمان بە (اَللّٰه) وە ها ئە تجوینێ ،

حە رتاعززە تدئە تخاتە شوینێ

باقیٚ قودرە تان بە لاتە وهیج بێ !!

تە یارە وفانتوم بە لاتە وکێج بێ !!

×××××××××

لای کام قودره ته و ، هه س واعیززه تێ ؟

کامیان به دڵه دەن ئاووالەززه تێ ؟!

بیجگه فه ریب وزیلله ت وخاری

کینه وته ماع ودرد گه لێ کاری

(بۆئختراعات)

بۆ ئختراع و کشف و که شفیات ،

له ناو قورئانا خۆ زۆرن ئایات

ئایه ی ته فه ککورله ناو قورئانا

له ئاخر سوره ی ئال عیمرانا،

له بۆجولاندن ئه فکاری تۆ ،

ئه فکاری ئنسان حه قیقه ت جۆ

دابزانی خیلقه ت زه وین وسه ما

به فرو باران و ئاو گه ل و ده ما،

هه تاو ومان وتوده ی که هکه شان

ئه نواع ستاره ی دوور ودره خشان

وجود ئه مانه ونیزامی جیهان

گیا نداروبی گیان ئاشکراو نیهان

مه دارو نه زم و گه ردش ئه مانه
خالقیان خوایه ؟ یاکه زه مانه ؟

xxxxxxxxx

ئه نواع په رنده و حیوان گه وره و ورد
ئیجاد توفان و بادو بادگرد...
ته غیر ده هنده ی شه وان و نه هار
تاوسان و ه پاییز !! زوسان و ه به هار
زادو وه له دی ئه نواعی گیان دار
ئه نواعی زه ویی و کیفکه ل و مه غار
(فاطرو نقاش) ئه م مه وجوداته
له روژئه ووه له وهه تائه م کاته
لیره ولایج حه رووا هه تاهه تایه
زه مان بی شعور ؟ ! یاکه خوایه ؟ !

xxxxxxxxx

جا ئه ر تیفکری به ئه فکاری قوول
یه قینت ئه بی به خواو ره سول

ئــه زانیْ بمجگــه لـه (آللّه) كــه سیّ ،

لــــه خـــه لـق هــــه ستی یــانــــه یبوگـــه ده سیّ

ئــه یــزیْ یاره ب تــوّییْ خـالـق (بی نظیر)

قـــه قـــه ت تـوّییْ بــه ســـه رهـــه ستیا قـــه دیـــر

ئیمتربــه یــه قـین پـاک بیّ خـه یـانــه ت

ئـــه یـــزیْ (رَبّنـا) هیچـــوه خت ئـــه مـانـــه ت

بیّخـــودو بـالـلّ نـه کـردوه مـه وجـود،

یـــه قـینمـــه س کـــه تـوّیی (خـــالقیْ معبـــود)

ئه ی خـالـق هستی وهـه م پـه روه ردگـار

مـــه حفـــوزمـــان بكـــه یی لــــه (عـــذاب نـــار)

ئـه مجارئـه زانیْ كه گـه یت بـه یـه قین

(اِيـّاکَ نَعْبُـــــد) لــــه گـــــه ل (نَسْتَعيِـــــن)

مـه عنایان چه س وچاکه ن بـه بنه شه ر

بـوّكـویـــه وه ن تـابـــع خـــوّاوپـه یغـــه مـــه ر (ص)

xxxxxxxxx

جالێت ئه پرسم تۆبێ وئه ۆخوا ! !

باوڕێ ئاووابێت له دڵ توا ! !

دڵێک به باوڕێ (وا) ببێ(إشباع)

کوێنه ی مانعێ که شفه و (إختراع)

چۆن دڵێ ئاوواخوه ی ئه کا(خاطی)

له خالقێ (وا)وو ،له ده سووراتێ ! !

چۆن یه قین ناکات به کتێبه کانێ ،

چۆن نابیه تابع په یغه مبه رانێ ،

×××××××××

ئه مجار به ۆفکره ۆکه مه خلۆق خوایه

وائه مانه ته وله میشکێ توایه

باش ئه ندیشه که بۆهه رمه ۆجودێ

بۆئیخترای هه ر،بودونه بوودێ

بۆهه رکه شفێ واخوه ت ئه ۆاته ۆعت

وا نافعه بۆ خوه ت وها ۆ نه ۆعت

×××××××××

ئەختراعەکەت لە لاێ خواێ بارێ

سەبتە بە ناوێ حەسەنەی جارێ

بۆوه ،دڵت لە کارت نەبێ سێس

تە شویق کونەندەت ئایاتە وحەدیس

نەک ئەختراعێ هێن مادێگە راس ،

ئنسان لە ژێنێ کات یاس وهە راس

وینەی بوومگەل و،دە وای مو خە ددر

دنیا کاول کاو دڵ گەل موکە ددر !

×××××××××

وه ختی (وا) توفان جەها لەت تۆفوو

نە ناوٚموختە ریع ، نە فێلسۆف و،

وه سیلەی روین بە رەو روویی (فضا) ! !

ئایەی پاٶزه هوم لە سورەی حەجا

لە خاکێ حیجاز ! ! لە شارمە دینە ! !

نازلێ فەرمووخاوه ن ئەم دینە ! !

×××××××××

وه ختێ (وا) دانش ئـه چـوا به ره ۆمـه وت
ئـــايـــه ی ٨٨ ســـــوره ی بيس وحـــه وت
له مه وريد چه رخش ئه م كوره ی زه ويـه
خـــه بـــه رێ داخـــه ڵك ئـــه م دينـه قـــه ويـــه
×××××××××
وه ختـێ (وا) دانـش نشتبـۆلـه گـڵ ! !
پـرخـه ی خـه ويـان بـوو،چـاوو ،گـويـچكـه و،دڵ !
وه ختێ ئـختـــراع نـــاوێكێ نـــه بـــوو،
وه ختێ ئـبتكـار، تيا ئـــه يخـــوه نـــديـــه پـــوو !
وه ختێ (وا) زانيێن زه بـــوون وبـه ره نـج
ئـــايـــه تێ چـــوار ســـوره ی حـــه فتـــاوپـــه نـج
لـه خـاكێ (مـه ككـا)بـه دين داى خه به ر
سيرێ (خـــوتـــوتێ)ســـه رئـــه نـــوس بـــه شه ر!!
×××××××××
وه ختێ وا بـه شـه ر لـه نـاوْ زوڵـمـه تـاوو
نـــاسيێن ژن ، وه (نـــاس) گـــونـــاه و خـــه تـــاوو

وه ختێ شوجاعه ت ، لایه ۆ، غارت و
له تڵ وزینه چاڵ ، لایه ۆ، عاده ت و
وه ختێ (شخصیّت) بی سه ڎاو ده ن و
وجودێ ،که نێشک ،له مالا نه ن و
وه ختێ که وا، ژن ، له حه ق بی به ش بوو
به ده س زاڵمه وهه تاوێ ڕه ش بوو
له ئایه ی سیێزه ی سوره ی (حُجُرات)
حوکمێ مساوات ، بۆئه م دینه هات

×××××××××

وه ختێ نه زانێ ، عاڵه مێ گرت و
لامپای ،عه داڵه ت له پرته پرت و
وه ختێ (وا) شه ره ف له ئه ساره ت و
(وا) شۆرد ت ،شۆره ت ،شه ڕۆغاره ت و
ساحیۆئه م دینه ،له سوره ی چوار
حه ق هه ڕکه ی ،بۆخوه ی نازڵ کرده خوار
ئعلامێ فه رموو، به ساحیۆ باوڕ
به زوڕ که سی ماڵ که س نه کا داوڕ

(شخصیت) کەس ترلەوسەوانیە
بێ حەق ماڵ کەسی ، بەوڕەوانیە

×××××××××

وەختێ (وا) ئەخلاق تەوهین وسەب و
وەختێ نزافەت ، مەعنایکێ نەبوو
وا خوەراک هەژار، خوین ومردارو ! !
وا (حاڵ) ێ بەشەربەترلەپارو ! !
دینێ ئسلام بووگشتێ کرد باطڵ
حوکمێ بهداشتێ ،بۆمان کردنازل

×××××××××

دینێ ئسلام بوو، لەسورەی (تەوبا)
بۆهەرکەس نسبەت دڵ خوەی بەئەوبا
ئعلامێ فەرمووێ خارج نەوی
کەخواوەن پاکەوپاکێ خۆش ئەوی

×××××××××

ئائەم دینە بوولەوەخت وئانا ،
نەمامێ دۆسێ ، لەدڵا، دانا،

دینی ئـسلام بــــووهێـــزی داپێ مــــان
نـــوور شـــه خسی یــه تی (دا) شـارودێ مان
وائـیسه بــه عــزێ لــه دیـن بێ خه به ه ر
مـــه نسـوبیـــه کــه ن بـــه (قـهقـرا) و(ضرر)

××××××××××

[بــه خواتائـه بـه د، دین ئـابــه وسانه]
[(وا) ئـعلامێ کـرد خواوه ن لــه وئـانــه]
[لازمــه ی حــه تمێ ، تــه واوئـنسا نـه]
وه یلا تــاهـــه تــا دونیـــا دونیــابێ ،
تـــاهـــه تـا ئـنسان بـــه ســـه ریـــا مـــابی
هیـچـوه خت ئــــارامش لـــه دلّیا نــاوی
مـــه گــه روه ختــی ووادیـــن لـــه پـالّیـاوی

××××××××××

(ئـسلام چێ ئـه وێ ؟)
ئـسلام ئــه یــه وێ بــه ره ویـــه ی جــوانێ
ده رسێ مـــه حـــه ببـــه ت بـاپـــه یـــره وانێ

ڕه‌حم و به‌زه‌یی له‌ دڵا كێڵێ ،
كینه‌ی لێ لاوا و ، گوزه‌شتێ بێڵێ ،
حه‌یا و عیففه‌ت و ، نوور ، باته‌ (به‌نه‌)
لاواله‌ دڵیاهه‌ر ڕه‌سمێ گه‌نه‌
چ پیاو ، چ ژن ، چ كه‌نیشك ، چه‌ كوڕ
حافزحه‌یابێ ، زیاتر له‌ دوڕ!!
له‌ قانونی خوا بێ مه‌رام نه‌وێ
به‌وینه‌ی حیوان بی له‌گام نه‌وێ
هه‌تا ڕوژی ڕوح له‌ به‌ده‌ نیاوێ
خه‌لاف دین نه‌كا هیچ ڕه‌سم و باوێ
توهمه‌ت و درۆ له‌ دڵا لاوا
به‌یادی خوابێ له‌ ده‌م و چاوا
ئه‌حكام سوره‌ی نوور ڕه‌قه‌م (٢٤)
له‌م باره‌و لای خواوه‌ بۆمان هاته‌ خوار

××××××××××

عیززه تنّ ئه وێ ، ڕووکه له قورئان
ڕووکه له جاده ی سه عاده ت ئنسان
لاوه له دڵتا کینه وشک و، ڕه یب
بێ خۆو بی خه به ر ، له دین مه گره عه یب

×××××××××

ئاده یێ جواو به ره و، کوینه ی ئه م دینه
بێ عیلمه وسه نعه ت ؟ ! یا مانع ژینه ؟ !
بائیتر (فقیر) له م باره و لاڵ بێ
لای جه نابتانه وکه م خوینێ تاڵ بێ

ته واو ٧٤/٨/٢٨

(داستانێ سه عیدێ نه مر)

به ناوێ خوای ڕه حمان و ڕه حیم
ساحبێ وه عده ی به هه شت وجه حیم

راویان ئه خبار وائه ده ن خه به ر
ده وره ی خه لافه ت حه زره تێ عومه ر

سه حا به یک بوو پاک وبێ ڕیا
به ئوستانداری شارێ (حُمّص) کریا

ئه گه رخواوه ن وه پێم موڵه ت بات
له ئه ووه ڵ دینیه و هه تا ئاخر کات

به نه زم وئه شعار بیژم بۆ خه ڵکێ
له ته قواو ئیمان عومرێ پڕکه ڵکێ

به ڵکو خواوه ن ئه و ژین پڕبار
کاته سه رنویشت بۆ ئێمه ی هه زار

×××××××××

سه عید کوڕ(عامر) جوانێ بو له ناو
هه زاران نه فه ر له پێشرو له لاو

بە دەعوەت (سران) جەمەوکریا بوٛن
بۆ تواشای ئیعدام (خُبَیْب) بریا بوٛن
خولاسەی کەلام، خوبەیبی ئەمیر
لە شاری (مەککا) کریا بووئەسیر
سەرانی قورەیش وایان بووتە دبیر
ئیستا کە یەکێ کریا دە ئەسیر
لە پەیروانی ئەم دینە تازە
(وا) بۆدڵ ئەوان بەدتر لە گازە
حەق کوژراوەکان (بدر) لە وسێنن
بەش دڵ خوین خادەل بە جێگە بێنن
×××××××××
لە ناوٚ ئەو جەمعا خوبەیبی دلێر
رووبی کردە سەران ویستا وەکو شێر
: مولەتم بدەن بۆرەزایٚ خواکەم
با دوورکات نویژ لیرا ئەداکەم
موشریکین مەککە بەوگشت کینەوە!!
بەو گشتە داخەو، لە نیو سینەوە!!

خاسته ی خوبه یبیان به جیگه هانیْ !!

خـــویـنـــدیْ دوورکـــات غـــه یـــر تــــوولانیْ

بـــه عشقی ئیمـــان ، بـــه دلْیْ ئـــارام ،

لـــه کـــانیْ دلْـــه وْ نـــویـــژیْ داســـــــه لام

روویکـــرده ســه ران ئـینگار نـه ئـینگـــار!!

قـــه ســـه میْ یـــادْکـــر د بـــه پـــه روه ردگــــار

: ئـــه گـــه ربـــه خـاتـــر ئـــه وْه نـــه بـوایه

ئیـــوه وابـــزانـــن تــــرسم لــــــه دلْایـــــه

نـویـژیْ کـه خویـنـدم بوخـوای سوبحان

پیْم خـــوش بـــوو ، بـــوایا تـا ئـــاخـر زه مـان

××××××××××

بـه هـ بـه هـ لـه و نویژه و به هـ لـه ئه و یاده

بـــه هـ لـــه و عـــه قیـــده و بـــه هـ لـــه و ئـیـراده

بـه هـ بـه هـ لـه وئـیمـان بـــه دلْ لکیْنه

بـــه هـ بـــه هـ لـــه ومـــولْـــه ت دوژمـــن شکیْنـه

××××××××××

خوبه ببی نه مرحه ر ئه ونه ی زانێ
وه ک سۆره مۆزه به ربوونه گیانێ
به تیغێ زوان و! به تیغێ جه سه !!
رژیانه ملیا ! له هه رچێ که سه !!
به وه زعێ عه جیب ته واو ناپه سه ند
هه رکه سێ جۆرێ حه ق خوه ی لێ ئه سه ند

×××××××××

سه رانێ قوره یش به دلێ پڕ ژان
خه تاب به خوبه یب وایان کردبه یان
[له جێ ئه م حاڵه ئه که ین پرسیارێ]
[ئه گه ر له جوابا ، تۆ بیژێ نارێ]
[ئازادێ ئه که ین ! بێ هیچ ئازارێ]
: ئایا پێت خۆش بوو ؟ له جێ تۆئه ل ئان
(مُحَمَّد ص) بوایا له ناو ئه م مه یدان ؟!!

خوبه یب که بیستیٰ ئائه م پرسیاره
له بیٰریٰ چوهۆ هه رچیٰ ئازاره !!
وتیٰ قه سه م به زات یه زدانم !!
ئه ربه ڎترله مه به ربۆنه گیانم !!
تادونیا دونیاس هه رزیندوم که نه ۆ!
به ڎترله ئه وه ڵ عه زابم به نه ۆ!
خۆشتره له لام !! تا (وا) جه ۆابیٚ !
که بیژم درکیٚ له پای ئه ۆابیٚ !!
صلوات وسه لام بی حه دو شمار
له سه ر (مُحَمَّد ص) سَیِّدُ الاَبْرار
له سه ر (اصحاب وآل) بیٚ عه یبیٰ
له جه سه ی خویٚنیٰن حه زره ت خوبه یبیٰ
×××××××××
موشریکان بیستیان وه خت بووله داخا
هه مویٰان شیٚت بوٚن ، بڕوٚن به شاخا

لـه كينـه ی جـواوٚ ! ! كوٚبـه نـده و زلیا ! !

هــــه روه ك دوورِنـــــده ! ! رژیـــانـــــه ملیـــا ! !

تـاخـوبـه یب نـه مـر، بـه چـه ندین ئـازار

گیانیٚ دا بـــــه ده س قــــه یبـــوم قــــه ههـــار

بـه مـه رگیٚ ، پـرِلـــه عـه زابیٚ شـه دیـــد

ئیمــانیٚ كیٚــلا لــــــه دلـیٚ (سعیـــــــــــــد)

نـه ك تـه نها سه عید چه نها وه ك سه عید

ئیمـــان وغیره ت لــــه وا بــــوو پـــــه دیـــد

xxxxxxxxx

بــه خــواكــه مـه بـوٚ ئـه وٚ لـه فـزوسـه دا

بیٚ ئـه رجیٚ وه ك مــن گیــانیٚ كـــافـــــه دا

یه ك فه ردوچه ن فه رد،بوٚیٚ ئه رزشیٚ كوٚا ؟

هــه زاران وه ك من فــــه دای بیٚ یــــاخـــــوا

xxxxxxxxx

(صحنـه)ی ئـیبعــدامیٚ خـوبـه یبیٚ سالار

لــــــه بیـر گـه لیٚ بــــرد (مــوانـع) روزگـــــار ! !

بەڵام لە میشكێ سەعید كوڕ عامر،

حەرئان وەكۆ فیلمێ ئەكریا زاهر،

حەرلە بیریا بوو ئەوجەماعەتە

حاڵ ئەوئەسیرەۆ ئەوشوجاعەتە

تائاخر خواوەن (ذوالوَعد) ەو وەعیدْ

نووری ئیمانێ خستەدڵ (سعید)

دوای موددەتێ ئەو، عاشق بەدینە

هیجرەتێ فەرموو بەرەو مەدینە

بەدڵێ پڕلە ئیمانێ قەبووڵ

گەییە خزمەتێ حەزرەتێ ڕەسوڵ (ص)

لەچەندین، غەزوا، شرکەتێ فەرموو

تاحەزرەت ڕەسوڵ (ص) لە دونیا دەرچوو

لە دوای ریحلەتێ حەزرەت پەیغەمەر(ص)

شمشیر بوو لە بۆ، بۆبەكرو عومەر،

×××××××××

روژێ کە عومەر بە خەلیفە بوو ،
سەعید بە فەورێ بۆ خزمەتێ چوو
وتێ یا عومەر لە خوا بترسە !!
لە وەزعێ وئە حوالێ مەردم بپرسە !!
حەرئسان بزانە خواوەن لە بەینە
حەقێ هەرکەسێ بە خوەی بگەینە
هیچوەختێ لە هیچ وەلات وشارێ
خەلافێ وتەت نەکەیی هیچ کارێ !!
رەزای خالقت بگرە لە نەزەر
لە لەومەی لائم هیچ نەتبێ خەتەر
لە بەرابەر ئەم خەلکە داماوە
سوزێ مەسئولیٚت بە لای خواوە
لە بۆ داننێ یا گرتن حەقێ
قەوم و بیگانە بۆت نەکا فەرقێ
لە پەیرەوێ نەفس دەخیلە لابە
بۆخوەت چیتەوێ بۆخەلکیچ وابە

به رێگەی خوا، مەردم کە تەشویق
بۆ حەق نەترسێ لە غەیرە و رفیق

×××××××××

دوای حەمدو (ثنا) عومەرێ ڕەشید
بە سپاسەوە ڕوویکردە سەعید
لە بۆ ئەم کارە ئەبێ یاریم کەن،
رووچەرمویی حوزور حەزرەت باریم کەن
ئەم مەسئولیەتە زۆر موهیممە بۆم
نیازمەند یاریێ کە سگەلێ وەک تۆم
جائەی ڕەفیقێ خوەش قەلب و(ضمیر)
لە بۆ شارێ (حُمّص) خوەت بە بە ئەمیر
سەعید ئەمەی بیست ڕەنێ بوو عەوەز!!
ئاوهات لە چاویی ودڵێ نشتە لەرز!!
وتێ یا عومەر تۆ خوەت ئەزانێ
چەن بێ عەلاقەم بە دونیای فانێ
تۆخوا ووامەشغوڵ بە کارم مەکە!!
بە ئوموور دونیا وادارم مەکە!!

عومه ر كه بيستى زۆر بوو ناره حه ت
فه رمووبى داتان پێم بار خه لافه ت
ئيستا به هه ركام كارى ئه سپێرم
يان بۆهه ر كوينه ى كه سێ ئه نێرم
رووله من ئه كه ن به ئه وقا تالێ !!
له ژير ئه وكارا شان ئه كه ن خالێ!!
ئێتر كۆتا كه وو كه م ئه شكاڵ بێنه
به حه ق خوا ئه شێ بچێ بۆئينه
سه عيد كه زانى چارێ ناچاره !!
مه جبور بوو رازێ بێ به ئه م كاره !!
حه زره تێ عومه ر دواێ ئه م قسانه
فه رموبى باخه قيك به ناوێ مانانه
موعه ييه ن بكه م بۆ حه قێ كارت
هه تا بچه رخێ به وه ئه مه رارت
سه عيد كه بيستى له وێ ده فعه به ته ر
ئه عزاى وجودێ كه فته ناوێ خه ته ر
وتێ يا عومه ر بۆ حه قێ كارم ،
به ته واو وجود له لێ بيزارم

نوخوا یاعومه ر، به س که له م بابه ت

من وه به یتولما ڵ نیه سم حاجه ت

خولاسه ، سه عید به زوریْ عومه ر

به ره و شار(حُمّص) ڕیگه ی گرته به ر

×××××××××

له دوای مودده تێ ، له ئه وّسه رزه مین

چه ن نه فه ر به ناوّ ڕیش سپیْ وئه مین

به ره وّ مه دینه کردیان قه سد سه فه ر

چوونه خزمه تیْ حه زره تیْ عومه ر

دوای مه لاقات و، پرسینیْ ئه حواڵ

له مه ورێد دین و ئه وزاع و ئه مواڵ

حه زره تیْ عومه ر، ڕوویکرده وّ له وان

فه رمووبی لیْستێ له گه ڵا و ناته وان

ته هیبه که ن به فه ور بوّمیْ که ن ڕه وان

تا به ئیزنیْ خوا ، له حه دیْ ته وان

بە مەبلەغێ لە ماڵ بەیتولماڵ ،،
دڵێ خەمینی ئەوان کەین خوەشحاڵ
ئەوانیچ بەفەور لیست تەهییە ئەکەن !!
بەدەستێ حەزرەت عومەرێ ئەدەن
یەک دەفعە عومەر لە لیستێ حاضر
چاوی کەفتە ناوێ، سەعید کوڕ عامر
دڵیاتە لەرزەو، دایە یەک نامە !!
فەرمویێ مەنزورتان، لە سەعید کامە ؟!
وتیان بە قوربان ، سەعیدێ ئەمیر !!
ئەمیرێ دڵسۆز پاک دڵ و(ضمیر) !!
ڕوژگەل ئەگوزەرێ لەگەل شەوانا !!
ئاگرێ نابینرێ لە ماڵ ئەوانا !!
لەگشت هەژارێ، ئەو هەژار ترە !!
لەگشت نەدارێ، ئەو نەدارترە !!
حەزرتێ عومەر دڵێ بوو بریان
ریش موبارەکێ تەڕبوو بە گریان

لــه دوای کــریـان وبێستنێ ئــه حـــواڵ

چـه ن سـه بله غیکێ لـه ماڵ به یتولماڵ

به عه دڵه که ی خوه ی نیبق ئه ولیسه

بــۆ حــه ریــه ک له وان کرده ناوکیسه

جالــه دوای ئــه وان بــۆسه عیـد هـه زار

کــرده نــاوکیسه ، یــه ک هــه زار دینــار،

فـه رمــویی ئـه م کیسه لــه گــه ل سه لامم ،

لــه کـانێ قـه لبه وە، به تـواو ئـه نـامـم ،

گــه یـنن بـه خـزمـه ت سه عیدێ دڵ پـاک

ســه عیدێ بیزار لـه ئـه م خـوه ل وخـاک

خـولاسه ی کـه لام گشتیـان گـه ریـانـه وە

چۆن بـۆماڵ سه عید به ده س پریانه وە

سه عید بـوو خـوه شحاڵ که بیستێ خـه به ر

حاڵ سلامـه تێ حــه زره تێ عــومــه ر،

بــه لام تــاهــه تـا کیسـه ی پێ دریـــا ،

بــانێ لێ بــه ربــووا بــه (إنــا للـــه)

خیزانێ بیستێ خێرا بەپەلە،
چوو بۆلاێ سەعید زۆر بەعەجەلە
وتێ یا سەعید چییت لێ قۆماوە؟!
کامین موسیبەت لە بۆت ڕوێ داوە؟!
حەزرەتێ عومەر، لە دونیا چووە؟!
یا لە شکەر ئسلام شکستێ بۆ بوە؟!
سەعید لە جوابا وتێ لەمانە!!
موسیبەتیکێ زۆرتر گرانە!!
خیزانێ وتێ لەمانە زیاتر،،
بۆ تۆ شک ناوەم موسیبەتێ تر
سەعید وتێ پوول!! ڕوویی لێم کردوە
وازانێ کە من دلم مردوە!!
حالێ نە بوبوو هیشتاێ خیزانێ
ئەو پولە لە کوێ ڕوێی بوئەوهانێ
وتێ یا سەعید کارت سەوابە
خێراکە خوەت لە شەڕێ ئەولابە
فەرموێی زایل بوون ئەم بەلای نوە!
ئحتیاجێ زۆر بە هاوکارێ توە

وێ من ڕازیم به ڕه زایه ت تۆ،
دریغێ ی ناکه م له حمایه ت تۆ،
له دوای ته وافق که فتنه دڵخوه شێ
بیه نه حه ر هه زار زیاتر له به شێ
صلوات وسه لام بێ حه د و ئه نجام
له سه ر(مُحَمَّد ص) سید الانام (ص)

xxxxxxxxx

له دوای موودده تێ حه زرتێ عومه ر
قه سدێ کرد به ره وّ شام بکا سه فه ر
بۆزانین خه به ر حاڵ وئه وزاعێ
موسوڵما نان له ئه میرو ڕاعێ،

xxxxxxxxx

(تصغیر) کوّفه ، بووشار(حُمّص)ئه وّسا
چۆن زۆز شاکێ بوون له ده س ئومه را
له مه حفه لێکا حه زره تێ عومه ر
له ئه هالێ (حُمّص) جوْیا بوو خه به ر

تـا بـزانیٚ ئـایـا ئـەوٚ ئـەمیـریـانـە ،
مـەردم بـەدەسیە و ڕازیٚ هـەن یانـە

تیبقیٚ عـادەتیان بەعـزیٚ لـە ئەفـراد
بەرعەلەیە ئەمیر بەرزیانەوٚ کرد داد

رویکـرد لـە سـەعیـد (امیر موء منان)
باوریٚ بـوٚکـە ئـەوٚ بیٚ خـەتـاو کـەتمان

جـوابـیان ئـەداتـەو بەڕاسیٚ ودەلیل
مـوءمن لـەغەیر خـوا قەت نابیٚ زەلیل

وتیان یـا عـومەر لـەم ئـەمیرمـانـە
لـە چـوار عـەیبیٚ شکایـەتـمـانـە !!

١، تابەعزی لە ڕوژ نەگوزەریٚ لـەدار
خـوەی خـارج نـاوی ، بچیتە سەرکار !!

رویکـردە سـەعیـد ئـەمیـر مـوءمنـان
فـەرموبی لـەجوابا چیٚ ئەکەیی بەیان

سەعیدیٚ نەمرفەرموبی کـەهەرچەن
گەرەکم ولەم کارخەڵک سەردەر نەکەن

بەڵام مەجبورم کە بیژمێ لێرا،
وەیلا پێم ئەیژن دەلیلت بێرا
خوەتان ئەزانن بێ خزمەتکارم:
خوەم ئەنجام ئەدەم گشت کاروبارم
منیچ هەویشرو نانێکم ئەوێ،
تاکە بتوانم کارێکەم لەوێ،

×××××××××

٢، وتیان شەوگەلا هیچوەختێ تاوێ
جواودەرێ موشکڵ هیچکەسێ ناوێ!
روبکردەوە سەعید خەلیفەی (ثانی)
فەرمویی جواو بەرەو هەرچی ئەزانێ
وتی یاعومەر جوابیان بوشەو
زۆر موشکڵترە بەلامەوە، لەئەوە
بەڵام چارەچەس ئەشێ بەم جواو
خوەیان قاضێ بن بوخەتا وسواو:
سوح تائێوارە بوخەڵک ئەجوڵم
شەوگەل بەتاعەت خواوەن مشغولم

×××××××××

٣، وتیان لــه مــاڵــا ڕۆژێ ســه راســه ر !

نایته سه رکارێ ولــه مــاڵ نایتــه ده ر!

سه عید جــوابێ دا وتـم ئـه وه ڵجــار

که بێ گــوماشتــه م لــه بــۆ کــاروبــار

نــه نهــا یــه ک ده ســـه لباسێ بـــه رم

له گـــه ل عـــه مامــه وکڵاوێ ســه رم

لـــه هـــه ر مــاڵیکا ڕوژێ (اختصــاص)

ئــه ده م بــۆ شــۆردن عــه مامـه ولباس

شۆردن و ، وشک بوون یه ک شواڵ و کـه وا

گشکــه س ئــه زانێ ، حــه ر ڕوژێ ئــه وا

هه رچه ن که هه ر وه خت له به رتیشکه وبن

ڕوژ تــه واو نــه وێ وو ، ئــه وان وشکــه وبــن

لــه و وه ختا بــه حــه مـد پــه روه ردگــارم

ئــه یــا نپــۆشم وتیمــه ســـه رکــارم ،

×××××××××

حەزرەتیْ عومەر خەڵیفەی (ثانی)

وەک موحاکمەی مەزڵووم و جانیْ

چۆن ئەیانویسنن هەردوو، دوو بە دوو

ئەمیرو خەڵکیْ کردوو، ڕوو بە ڕوو!

فەرمویی بە خەڵکیْ ئەربازەم کەسێ

شاکی یە بیژی دوونەکا بەسێ

×××××××××

٤، وتیان بەعزی جار لە بەر چاوٚخەڵکەوٚ

لە کوچەو، کوٚڵان، یالە بان کەڵکەوٚ

بیهوش ئەکەوێ بەوینەی مردوٚ!!

چایبە و ئەبیتەوٚ، وەک سەرما بردوٚ!

×××××××××

سەعیدی نەمر، بەدڵ بریانەوٚ

بە ئاه ونالەوو، چاوٚ بە گریانەوٚ

وتیْ وەختێ (وا) دڵ بەلەککە بووم

بێ دین وموشریک لە شارمەککە بووم

لــه سن وســالا فــه ردی (شویب)وم !!

شاهــد مـاجه رای ئیعدام خوبه یبووم !!

شاهد ئیعـدام به ، چه پله وفیکه ێ بووم !!

نــازرێ جــه ســه ێ تیکــه تیکــه ێ بــووم !!

وه ختێ له وجـه معا ، یـه خه یان ئه درێ !!

وابــه زینــویێ گــوشتیان لێ ئــه بـرێ !!

والــه بــو سیـدقێ دیـن لـه بـو خــوا

جـه سه ی مـوباره ک ئــه ویان کرد توا !!

بــه وگشت ئــا زاره و ، وابــه ملیابــوو

چـه نێ !! حـوب ره سـول خـوا لــه دلیابـوو

چـون بــه جـوابێ !! لـه کانێ قـه لبه و

حالێ سـه رانێ کـرد بــه حـال کـه لبه و

هه تـا لـه داخـا بـه تـر لـه گـه مــال !!!

حه مله یان بـو بـرد تـاکـردیان بێ حال !!

حــه رچێ فکـره کـه م لـه ئــه و ماجه را !!

که من ویـسابووم بێ ده ن لـه و بــه را !!

ئه ترسم خـواوه ن بمكاتـه مـه سئۆل !!
عوزرێ ، تينه گـه يـيم لێ نه كا قـه بولّ !!
حه ر وه خت نـه فكارم ده س ئـه ده‌دا لـه زام
هـۆش وئـختيـار نـامينێ لـه لام!!!

××××××××××

حه زره تێ عومـه رفه رمووی ئـه ی ئـه مير
ئـه ی براى گيانى ی ، پاک دلّ و(ضمير)
(اَلْحَمْدُلِلّـه) كـه ووا ، ووا ، نـه بـوو ،
كـه زهنم بـۆ تـۆ بـه خـه تا نـه چوو ،

××××××××××

لـه دواى شـوكـرانه خـه لّيفـه ی (ثانی)
فـه رمووی يـا سه عيـد ياره كـه ى گيانێ
يـه ک هـه زار دينار پـولّ بـه يتو لمـالّ
لـه مـن قـه بـۆلكـه بـۆژن ومنـالّ
ئـه ميرى زاهـد بـه دلّ لـه رزانێ ،
خـه بـه رئـه ۆ پـوولّيـه دابـه خيزانێ

ئـه ويـيـچ عـه رزێ کـرد شـوکـرانـه م بۆخـوا
وا لــه بـه ره کـه ت ئــه عـماڵێ تـوا
خـواوه ن گـه یانێ بــۆ ئیمــه ی هـــه زار
لـه پـووڵێ حــه ڵاڵ یـه ک هـه زار دینــار
سـه عیدێ نـه مـر ، بـه ڕه ویـه ی جـوانێ
بــه لـه فـزێ زوهـدهۆ ، وتیـه خـێزانێ
ئـه رئـه م پـووڵـه بـه (قَـرْضُ الحَسَنـه)
تـه قـدیم کـه ین بـه خـوا زۆرتر پـه سـه نـه
بـه هـه رحـاڵ ئێمـه بـه دیـدونـه دیـوو
ژینـمان ئـه گـوزه رێ بـه نـه مروو بژیـوو
زۆرن لـه ئێمـه کـه بی قـووت تـــرن ! !
منـاڵیـان لـه ئێمــه ڕه ش و ڕووت تـرن ! !
ئێمـه وه بی خـــه م ! ! ئـه وان ووا هـه زار
سۆزێ چێ بیژیـن ؟ ! بـه پـه روه ردگار
نـه وا بــه خـاتــر درهــه م ودینــار ! !
دڵێ سـالمێ خـــوه مـان کــه ین بیمار ! !

خولاسە هەردوو لەکانێ دڵا،،

تەمای دیناریان کردە ژێر گڵا،

حەرچەن دیناریان، دا بە هەزارێ،

نەیان هیشت بۆماڵ تەنها دیناری!

xxxxxxxxx

بە خوا دین ئەگەر پێ نەکەن کایە

مەقام بە لایەوە، وەک پەرەی کایە

بۆخزمەت بەخەڵک ئاووای مەرامە

ئەوەیک وواهیچ بێ لایەوەمەقامە

دونیای پێ خوشە نەک لە بۆقوۆرەت

عاشق خزمەتە، نە ناوو شوۆرەت

xxxxxxxxx

بەخواگیانە کەم دین لە بۆژینە

بی بڕوواو، عەمەڵ لێ مەگرە کینە

بە دڵ تێفکرە وبە چاوت بڕوۆا

بیجگە بێ دینێ و نە بوونێ بڕوۆا

به شه رچێ که مه لا له ئه م رۆزکاره
ووا که داو غه نێ له ژین بیزاره

××××××××××

قه سه م به خالق ئائه م هه ستی یه
وواهه موویی وه ک مۆم له نێو ده ستیه
ژیان وه بێ دین بێجگه له فه ساد
بۆ (عصر)ێ ئه توم هیچ ناکا زیاد
(کُلُکم راعٍ کُلُکم مَسْئول ،،،)
عالِه م به شه ریه ت تانه یکا قه بوول
به دڵ وعه مه ل نه ک ته نها به ناو!
هیچوه خت سه عاده ت نابینێ به چاو
فقیر بێجگه له (اَلْحَمْدُلِلّٰه)
هیچێ شک ناوا به وَاللّٰه وبِاللّٰه ،
ته قدیم کات به خوای ساحیوئه م دینه
وواعه تای فه رموو له بۆ ئه م ژینه
له گه ل سه له وات به ته واو ، وجود
له سه ر(مُحَمَّد ص) حه بیبێ (معبود)

ته واو ١٤/ ٩ / ٧٤

له مه وريد ئـه ۆكه سگـه لـه ۆ وا ٠وائـه زانـن
ديـن مـــانع اختـــراع وســه نعــه تــه ، وه
فــه قــه ت بێ ديـن ئـه توانێ مــوختـه ريع
وسانع بێ ، وه شانـازێ ئـه كه ن به بێ دين
ونفرين ئــه كــه ن لــه خــوه يــان !! وه ...،
وه وا ئــه زانن مــوســوڵمانێ تــه وقێكـه و
-كرياڎه مليان بـه هيچ عنوانێ لـــه مليان
نـا وێتـه ۆ ، غـافـڵ لــه ئــه وه كــه ئـــــه ۆوان
بــه م عــه قيـده بێ جێگه يانه ۆ له هه رچێ
بێ دينه بێ دين ترن وچه هيچيكيچ نازانن ،
ده ی ئـه گه ر...،،

xxxxxxxxx

گــه ڵاو، غونچه و گــوڵ هـــه رگيـاوداری
يـاميـوه وســـه مـــه ر هـــه رنــه وع٠ داری
ته واو(خصوصيات) هه ركام وه كۆخوه ی
هـالـه نـاۆ تـۆميا يا كـه هــه ستـه كه ی

بەڵام پۆشراوە هەرکام لە نێو خوەی

هەرنەوعێ گیابێ (گوێز) یا ، دار(بەی)

ئەر قەرار بگرن لە شەرایەتا ،

ئەبن وەک خوەیان بی شبهەوخەتا

شەرایە تیچیان (خاکەو ، ئاوەو ، خوەر)

تا (خصوصیاتێ) مەخفێ بینەدەر

×××××××××

ئەوەیک ئنسانە لەم کورەی خاکا،

ئنکار مسالێ ئەئاووا ناکا،

×××××××××

کەسێ لە زەوێ نەخت وبەرئاوا

تۆمێ بوەشنێ و هەرێزێ لاوا ،،

(تۆمە کان) هین یەک روجیار پەرەس بن

دوور لە ئافات و دەردو هەرەس بن

ئەبینێ هەرکام قەویی و زۆردارن

سەمەر هەرکامیان لە بان هەزارن

[تۆمیکیچ که حه ر له ‌وتۆمه بۆه]
[له دوورئه ‌وانه ‌وله ده س ده رچۆه]
[به هه رحالێ بێ له خاک سه ‌وزبۆه]
به ‌لام له وه ولا، مه حروم بیت له سۆد
خزمه ت زارع و، له ئاوێ مه وجۆد
بی شک ئه یبینێ له و شوێن وجیه و
به حاڵ ونه حاڵ گوڵیکیا پیه و،
××××××××××

ده ی خۆوه ک یه ک بوون گشتیان له ‌وکاتا
به رله ژێر خاک چوون له خصوصیاتا
××××××××××

به خوا حه زکه سێ ناویی ئنسان بێ
دارای شعورو عه قڵ و ویجدان بێ
قه شه نگ ئه زانێ (فه رقه ‌و) دو تۆمه
بۆسه مه ر ئه ‌وان ، له م ناکا، لۆمه

بە خوا گیانە کەم جەر لە ئەوکاتا

ئێنسان هەتا نەڕوو، لەم سەر بساتا

کەشف وئختراع گشت لە پێشکیا بو

یانە چوە ژێر خاک !! یا لەو شکیابوو!!

لە بەرنە گە پشتن بە شە رایە ت خوەی

نە سەبەر گیای داوو، نە هێن دار بەی

(ووا) بە ینێ بوٚدین ،بە ینێ بوٚدنیا

بە دەس ئافاتەوٚ لە ڕیشە کنیا،

بەلاٚم داخەکەم !!

بەلاٚم داخەکەم ، دەرد زوٚر گرانە ،

بە خاترهجوم تە بلیغ بێگانە ،

بە عزی لە ئەفرادبێ باوٚڕویەقین

ئێختراع نسبەت ئەدەن وە بێ دین !!

وازانن هەرکەس بێ باوڕودینە

سەعادەت بەندوسەرکەوتوی ژینە !

لە جیە ی شانازیٛ ولـە جیـە ی ئـفتخـار
بـۆکـــە شفیـــات ولـــــە بـــۆئیبتکـــار،
ی ھا و نــە وعیکیٛ لـە م کورە ی ئە رزا
لـە ناوھــاو نـە وعـان کـــە م ئـــاوو بــــە رزا
لـە ناو زە ویێکیٛ بی بـژار و نـــە ختـــا
ســە مــە ریٛ گـە یـیـە بـە یـە ک وحـە فتا !!

×××××××××

خوە ی جیائە کاتە و!! لە ھاونە وعـە کـە ی
مە دحە ۆ، ئـە کات و، تف ئـە کا لـە خـوە ی !

×××××××××

ئیتر لــە م بـارە ۆ کـۆتـا کــە ین کە لام،
لـە سـە ر موحـە ممە د(ص) سە لۆات وسە لام
بـە ئیـزنیٛ خـوای قــە ییوم نــە مــر
بـــا بچینــــە ســـە ربـــاس مســـالیکـــیٛ تـــر،

×××××××××

فـە رزکـە ، یـە ک نـە فـە ر، تـە لـە ویزیونێ
ئـە بینێ لـە نـاۆ جـە معـێ لـــە شـــۆنێ

لە ناوّ ئەوّجەمعا هیچکە نازانێ ،
بیات لە بەرق و دەسیکێ پیانێ ،
مودە تدّە ل مە دیدگشتیان بێ خەبەر
لە گەم غەزانە !! بوّ (صَمّع وبَصَر)
کابرایچ بە فکری ، ئەوّ ڕوّشن ئەکا
ئەوانیچ مەشغوڵ ئەبن ناوّیەکا
بەمەدح وسەنای ئەوّ موسافرە !!
غافلّ لە سانع !! کە کابرای ترە !!

××××××××××

ئەڵبەت تەشەککورلەوّکابرا ڕەوّاس
چون بو ئەوّ دەردە ، ئەم وەکوّدەواس
بەلّام تەشەککور لە ئەسلّا لایق
کەسێکە کەووا سانعە وخالق ،

××××××××××

کاشف وسانع گشت ئیختراعات
مەغزیکە کەووا خالق مەخلوقات

خه لقیٚ کـردوٚه و، داویــه بــه بـه شــر

هــه مــوار کـات ڕێگه ی زه وین ومـه حشه ر

ڕیبــواریٚ ڕیگـه ی دونیا لــه گــه ڵ دیــن

مــه غـزه و تــه فـه ککـور بێ شک بــه یـه قین

پــه س حـه مدوسـه نــاوو لـه گــه ل (تشکُّر)

لایـــق خـــالقـی مـــه غـــزه و(تَفَکُّــر ،)

ئیتر تێفکره !

ئیتــر تیٚفکــره بـه ئـه فکاری جوان

یـه قین کـه بــه دڵ ، ئیقرار کــه بــه زوان

{ بیجگه لـه (اَللّٰه) کـه س کـارانیـه }

{هیچکـه سیٚ هیچیٚ له بارانیـه }

بـزانـه تـاوه ختت لیٚ نــه بــوه کـوٚنــه

(الحمــدِللّٰه) مـــه عنـا کـه ی چـــونــــه

جـا وه ختیٚ تیٚگه یيت مـه عنای ئـه وٚدوانـه

ئـــه مماره ت حـــه یوان ، لـــه ووامـــه ت شـوانه

یە قینت ئـــە تیٚ و ، شکتــە خــاتــە دە ر

پە یـا پـە ی خــواوە ن پیٚت ئـــە ڎاخـە بــە ر

بــە نـدە ی (اَللّــە) بە توٚمە خلوٚق ئە وێ

لـە م ڕیگە ڕاســە مــونحــە ریف نــە ویێ

دوٚس ودوژمنت لــە یــە ک جیــاکـــە

لــە بیرت نــە چیٚ (تــوٚم) دارو ، گیــاکـــە

××××××××××

(فقیر) بـە وَاللّـە جـوانـە ئـــە فکارت

اَلحَمدُلِلّـە) لــە بــوٚ ئـــە شعـــارت

تە واو ٢/٩/ ٧٤